

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของจีนต่อกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เน้นการศึกษา ข้อมูล จากเอกสาร โดยศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสาร หนังสือ บันทึกรายงาน สถิติ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาและโครงการความร่วมมือระหว่างจีนกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยศึกษาทั้งในแง่ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมไปถึง จากแบบสัมภาษณ์แล้วนำผลการศึกษาที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงกับทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกับประเทศจีน

วิธีการวิจัย

1. การวิจัยเอกสาร งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเอกสาร โดยมีแหล่งข้อมูล ดังนี้

1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจาก หนังสือ เอกสารของทางราชการ เอกสารประชาสัมพันธ์นโยบาย ที่ออกเผยแพร่โดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษหรือ ภาษาจีนทั้งที่มาจากรัฐบาลจีน ไทย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม และองค์การระหว่างประเทศ เช่น คณะกรรมการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission : MRC) ศึกษาเอกสารจากโครงการความช่วยเหลือการพัฒนาของจีนที่มีต่อประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เช่น การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งทาง เป็นต้น โดยจะมุ่งเน้นศึกษาโครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกับประเทศจีน ซึ่งจะช่วยให้เห็นการวางระบบเครือข่ายโลจิสติกส์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งมีจีนเป็นแรงผลักดันสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนา

นอกจากนี้รวมถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Website) ได้แก่ คำแถลง การให้สัมภาษณ์ การแสดงความคิดเห็นของผู้นำหรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) โดยศึกษาจาก เอกสารชั้นรอง ที่นักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขา ได้วิเคราะห์และจัดทำขึ้น โดยจะเน้นงานเขียนทางวิชาการ และงานวิจัยที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทางวิชาการ รวมไปถึง บทความ หนังสือพิมพ์ทั้งใน

และนอกประเทศ เช่น China Daily, People Daily และ Xinhua news รวมไปถึง งานวิจัย เรื่องเศรษฐกิจการเมืองจีนของนักวิชาการไทย และนักวิชาการต่างประเทศ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ดังนี้

2.1 ผู้ให้สัมภาษณ์หลักคือ กลุ่มนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 8 ท่าน โดยเลือกจากความรู้ความชำนาญในด้านการเมืองการปกครอง เอเชียศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากสถาบันการศึกษาภายในประเทศและต่างประเทศดังนี้

2.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระ นุชเปี่ยม ผู้ประสานงานโครงการเอเชีย-ยุโรปศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

2.1.2 อาจารย์เอกกมล สายจันทร์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.1.3 อาจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.4 อาจารย์ ดร.ธเนศ วัฒนกุล หัวหน้าสายวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประยุกต์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

2.1.5 Mr. Matthew Forrest Taylor วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.1.6 Mr. Chen Xiangguo ผู้เชี่ยวชาญด้านจีนศึกษาของ Graduate School of Asia Pacific Studies Ritsumeikan Asia Pacific University

2.1.7 Mr. Phouvong Vilayseang คณະนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

2.1.8 Mrs. Phaimany Xayvongsa คณະนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

2.2 ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) และใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured)

การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลเน้นการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เป็นทางการของคณะกรรมการแม่น้ำโขง หน่วยงานราชการไทย หน่วยงานราชการต่างประเทศ โดยศึกษาจากแหล่งความรู้ เช่น

1. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. หอสมุดปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. ห้องสมุด ศ.ศิริก ชัยนาม คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. ห้องสมุดสถาบันวิจัยลุ่มแม่น้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การสืบค้นเอกสารและตำราในสำนักหอสมุดโดยใช้เครื่องมือ OPAC, ISIS OPAC, E-Thesis, E-Book ในการสืบค้นรวมถึงแหล่งข้อมูลบนเว็บไซต์ (Website)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของจีนต่อกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ใช้แนวความคิดเรื่องการเมืองเกี่ยวพัน (Linkage Politics) เป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์ ใช้แนวคิดความช่วยเหลือระหว่างประเทศวิเคราะห์ และแนวคิดสังคมนิยมใหม่ (Neo-Realism) เป็นแนวคิดรองในการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้ข้อมูลขั้นทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ นำมาเรียบเรียงแล้วจึงวิเคราะห์หาข้อสรุปถึงปัจจัยที่มีส่วนในการกำหนดความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของจีนต่อประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง